

Räcker det att tro på det som känns bra?

I Expressen den 3/8 hävdar Mohamed Omar (chefredaktör för tidskriften Minaret) och Mikael Mogren (präst i Helga Trefaldighets kyrka) att religiositeten i det svenska samhället är på frammarsch. Detta välkomnar de, och motiverar sitt ställningstagande med statistik som påstås visa hur glad och lycklig man blir av att vara religiös.

Själv vet jag av egen erfarenhet, liksom många vänners och anhörigas, att man kan finna lycka och mening i livet utan religiösa trosföreställningar. Kärleken till vår nästa, musiken, poesin och vår förundran inför naturens skönhet och storslagenhet räcker långt.

Men låt oss för resonemangets skull anta att Omar och Mogren har rätt i att religiösa mår bättre än icke-religiösa. Betyder detta då automatiskt att vi bör främja en ökad religiositet? Kan vi – som Omar och Mogren gör i sin artikel – bortse från frågan om trosföreställningarnas sanningshalt, för att istället hävda att vi bör välja den tro som får oss att må bra? Om det visar sig att blonda svenska barn mår bättre av att tro att de tillhör en överlägsen människoras, bör vi då tuta i dem att så är fallet? Eller om vuxna svenskar mår bättre av att tro att miljöproblemen löser sig själva utan att vi skall behöva ställa om mot en hållbarare konsumtion, bör vi då sprida denna vanföreställning?

Jag menar att svaren på dessa frågor är nej, nej, nej och åter nej. Att våra föreställningar om hur världen är beskaffad är korrekta är knappast oviktigt. De utmaningar mänskligheten idag står inför på t.ex. miljö- och naturresursområdet är större än någonsin. För att gemensamt kunna lösa dessa problem bör vi förstå världen såsom den är, och för att göra det duger det inte att spå i Tarotkorten eller hänvisa till några gamla urkunder som påstås vara ”Guds ord”. Istället behöver vi basera vår verklighetsuppfattning på evidens, rationellt tänkande och vetenskapens metoder för systematisk undersökning och kritisk analys.

Miljarder människor gör här, liksom Omar och Mogren, ett annat val, och det har konsekvenser: Bibelns och Koranens samstämmiga anvisning om att hustrur skall lyda sina män (men inte vice versa) är knappast den enda orsaken till det världsomspännande kvinnoförtrycket, men tron på dessa heliga texter är utan tvivel en bidragande orsak. Om påven och hans anhängare kunde göra sig kvitt föreställningen om att bruk av preventivmedel är ett brott mot Gud så skulle miljoner barn kunna besparas HIV-smitta. Stamcells forskning och medicinska framsteg stoppas på rent vidskepliga grunder. Föreställningen att Gud anbefaller heligt krig mot de otrogna har genom historien orsakat kopiösa mängder lidande, och är idag aktuell i muslimsk skepnad på ett sätt som (i kombination med en alltmer okontrollerad kärnvapenspridning) riskerar att få fatala konsekvenser. 44% av vuxna amerikaner räknar med Kristi återkomst inom 50 år, och det finns anledning att känna oro för vad detta kan innebära för USA:s beredskap att föra en klimatpolitik med sikte på betydligt längre tidsperspektiv än så. Etc, etc.

Mohamed Omar och Mikael Mogren representerar två olika religioner, vilkas respektive heliga skrifter ger motstridiga besked om hur vi bör leva och hur världen är beskaffad. Om den ene av dem har rätt i sin världsuppfattning så måste rimligtvis den andre ha fel. Därför är det egendomligt att se dem göra gemensam sak mot den sekulära humanismen. Signalen de därmed sänder är att det inte spelar så stor roll vilken världsuppfattning man har, bara den är baserad på vidskepliga skapelsemyter och inte på evidens och vetenskap. Det är viktigt att vi inte ger efter för detta budskap.

Olle Häggström

professor i matematisk statistik och styrelseledamot i Humanisterna